

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 68.735 van 8 oktober 1997

A.65.655/VI-13.985

In zake : **de Vereniging zonder winstoogmerk**
"Ligue des droits de l'Homme",
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jacques FIERENS, advocaat,
Wynantsstraat 23
1000 Brussel,

tegen :

de Stad Brussel,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Evelyne DEMARTIN, advocaat,
Sint-Bernardusstraat 184
1060 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 20 september 1995 ingediende verzoekschrift, waarbij de vereniging zonder winstoogmerk "Ligue des droits de l'homme" de nietigverklaring vordert van het besluit van de gemeenteraad van Brussel van 26 juni 1995 houdende verbod op het uitoefenen van de bedelarij op het gemeentelijk grondgebied;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer QUINTIN, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 17 januari 1997, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 30 juli 1997, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 10 september 1997;

Gehoord het verslag van de heer CLOSSET, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. FIERENS, advocaat, die voor de verzoekende vereniging verschijnt en van Mr. DEMARTIN, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer QUINTIN, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat het bestreden besluit, dat is aangenomen door de gemeenteraad van de stad Brussel op 26 juni 1995 en, volgens de verwerende partij, is bekendgemaakt door aanplakking op 10 november 1995, luidt als volgt :

"

DE GEMEENTERAAD,

Gelet op artikel 135 van de nieuwe gemeentewet van 26 mei 1989;

Overwegende dat het aantal bedelaars in de straten van Brussel gestadig blijft toenemen;

Dat wordt vastgesteld, vooral in de handelswijken, dat het vaak personen betreft die, 's morgens, in de straten worden afgezet en 's avonds opgehaald worden. Dergelijke praktijk toont aan dat het om georganiseerde bedelarij gaat;

Dat soms voorbijgangers of klanten van winkels, ook onze stadsbewoners, door bedelaars op vrij agressieve manier (worden) aangeklampt, hetgeen een onveiligheidsgevoel in de hand kan werken.

Dat daarenboven de voetgangers in de druk bezochte handelswijken gehinderd (worden) door steeds meer bedelaars.

Dat ingevolge de wet van 12 januari 1993, nl. door de artikelen 28 en 29, de bedelarij niet meer wordt beteugeld. Enkel het artikel 82 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming beteugelt het deelnemen van minderjarigen aan activiteiten van bedelarij.

BESLUIT :

Overwegende dat de bedelarij de veiligheid en het gemak van doorgang op straten, pleinen, perrons en openbare wegen in het gedrang kan brengen.

Artikel 1 : Het is verboden zich over te geven aan bedelarij, al dan niet vergezeld van kinderen of door kinderen alleen, zowel op de openbare weg als op de plaatsen toegankelijk voor het publiek, of de liefdadigheid van de voorbijgangers of aanwezige personen op te wekken door het voorwenden van gebreken, verwondingen, verminkingen enz.

Artikel 2. Het is eveneens verboden aan de deuren aan te bellen of aan te kloppen om een aalmoes te krijgen.

Artikel 3. De inbreuken op de bepalingen van dit besluit zullen bestraft worden met politiestraffen".

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

Overwegende dat de verwerende partij opwerpt dat het verzoekschrift niet ontvankelijk is omdat de verzoekende vereniging van geen enkel belang doet blijken

om in rechte op te treden; dat zij erop wijst dat de bestreden verordening niet het bijzonder doel van de verzoekende vereniging treft, dat te onderscheiden is van het algemeen belang; dat naar haar mening, doordat de verzoekende vereniging niet de nietigverklaring vordert van een handeling die de belangen van haar leden of een groot deel onder hen schaadt, die vereniging in werkelijkheid een "actio popularis" instelt;

Overwegende dat een vereniging zonder winstoogmerk een beroep mag instellen tot nietigverklaring van een administratieve handeling die specifieke belangen schaadt, die te onderscheiden zijn van het algemeen belang, welke belangen zij overeenkomstig haar doel blijvend nastreeft;

Overwegende dat artikel 3 van de statuten van de verzoekende vereniging bepaalt dat deze "tot doel heeft te strijden tegen het onrecht en tegen welke schending ook van de rechten van het individu of van de gemeenschap" en dat ze de principes van gelijkheid, vrijheid en humaniteit verdedigt waarop de democratische maatschappijen gegrond zijn en die uitgevaardigd zijn door verschillende internationale akten inzake de rechten van de mens;

Overwegende dat de bedelarij niet door de wet verboden is; dat het uitoefenen ervan dan ook te maken heeft met het beginsel van de vrijheid waarvan de verdediging is vervat in het doel van de verzoekende vereniging;

Overwegende dat de exceptie niet kan worden toegewezen;

Ten aanzien van de grond

Overwegende dat twee middelen, het zesde en het zevende van het verzoekschrift, respectievelijk ontleend zijn aan de schending van artikel 135 van de nieuwe gemeentewet en aan de onevenredigheid tussen het doel van het bestreden besluit en de middelen die zijn aangewend, doordat die handeling steunt op marginale omstandigheden om een algemeen en absoluut verbod op de bedelarij op het grondgebied van de stad uit te vaardigen, terwijl een maatregel van bestuurlijke politie alleen gewettigd is wegens behoeften inzake ordehandhaving en voorzover ze evenredig is met het nagestreefde doel; dat de verzoekende partij in haar processtukken onderstreept dat de meeste personen die bedelarij uitoefenen, dit doen uit noodzaak, dat niet alle bedelaars verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor marginale praktijken of feiten, die beperkt zijn in de ruimte en in de tijd, en dat "de repressieve en brutale middelen die de verwerende partij aanwendt", namelijk het algemeen verbod op de bedelarij, het gevolg is van een onaanvaardbare veralgemening en van een wat al te simplistische redenering, zodat zulk verbod geen rekening houdt met de omstandigheden die de uitoefening van de politiebevoegdheid kunnen rechtvaardigen en kennelijk onevenredig is met het aangegeven doel;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat "de notie evenredigheid de rechtbanken in staat stelt zich ervan te vergewissen of er tussen de genomen maatregel en het nagestreefde oogmerk een redelijke verhouding van evenredigheid bestaat, wat in realiteit neerkomt op een toetsing van de kennelijke dwaling omtrent de beoordeling, waarvan de evenredigheid alleen maar een verlengstuk is"; dat zij in dat opzicht opmerkt dat de beslissing om bedelarij te verbieden is ingegeven door een geheel van feiten waaruit blijkt dat de openbare orde steeds meer wordt verstoord; dat zij

voorts stelt dat de maatregel "de betrokken personen ertoe moet aanzetten te kiezen voor de structurele oplossingen die hun ter beschikking worden gesteld", welke oplossingen zij zelf heeft uitgewerkt met het oog op de reclassering van deze personen;

Overwegende dat bedelarij bij wet noch verboden is, noch bestraft wordt; dat een gemeentelijke politieverordening de uitoefening ervan alleen kan belemmeren met maatregelen die vereist zijn voor de handhaving van de openbare orde, veiligheid, rust of gezondheid; dat die maatregelen evenredig moeten zijn met de vastgestelde of vermoedelijke verstoring;

Overwegende dat het nagestreefde doel, zoals blijkt uit de motieven van de bestreden handeling, erin bestaat een einde te maken aan bepaalde praktijken - de georganiseerde bedelarij - of aan feiten die zich voordoen op bepaalde plaatsen ("vooral in de handelswijken" of "in de druk bezochte handelswijken") of op bepaalde momenten (wanneer er veel voetgangers zijn of "' s morgens");

Overwegende dat het algemeen en permanent verbod op het uitoefenen van de bedelarij, dat geldt op geheel het grondgebied van de stad en dat is uitgevaardigd door de gemeenteraad, dan ook een kennelijk onevenredig karakter vertoont ten opzichte van de verstoring van de openbare orde, veiligheid en rust die erdoor zou zijn veroorzaakt en die alleen het gevolg is van bepaalde praktijken en van feiten die zich afspelen in een bepaalde ruimte en binnen een bepaalde tijd; dat een kennelijke beoordelingsfout is gemaakt bij de toepassing van artikel 135 van de nieuwe gemeentewet;

Overwegende dat de middelen wel degelijk gegrond zijn; dat er geen grond is om de overige middelen van het verzoekschrift te onderzoeken,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van de gemeenteraad van de stad Brussel van 26 juni 1995 houdende verbod op het uitoefenen van de bedelarij op het gemeentelijk grondgebied.

Artikel 2.

Dit arrest zal worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

Artikel 3.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIDE kamer, op acht oktober 1900 zevenennegentig door :

de HH. CLOSSET, kamervoorzitter,
 HANSE, staatsraad,
 LEWALLE, staatsraad,
Mevr. NOTEBAERT, griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

Chr. NOTEBAERT.

Ch.-L. CLOSSET.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD
VAN STATE, GECOORDINEERD OP 12 JANUARI 1973.